

1.

Wenn wir schweigen, werden wir unangenehm, sagte Edgar, wenn wir reden, werden wir lächerlich.

Wir saßen schon zu lange vor den Bildern auf dem Boden. Vom Sitzen waren meine Beine eingeschlafen.

Mit den Wörtern im Mund zertreten wir so viel wie mit den Füßen im Gras. Aber auch mit dem Schweigen.

Edgar schwieg.

Ich kann mir heute noch kein Grab vorstellen. Nur einen Gürtel, ein Fenster, eine Nuß und einen Strick. Jeder Tod ist für mich wie ein Sack.

2.

Lola kam aus dem Süden des Landes, und man sah ihr eine armgebliebene Gegend an. Ich weiß nicht wo, vielleicht an den Knochen der Wangen, oder um den Mund, oder mitten in den Augen. Sowas ist schwer zu sagen, von einer Gegend so schwer wie von einem Gesicht. Jede Gegend im Land war arm geblieben, auch in jedem Gesicht. Doch Lolas Gegend, und wie man sie an den Knochen der Wangen, oder um den Mund, oder mitten in den Augen sah, war vielleicht ärmer. Mehr Gegend als Landschaft.

Die Dürre frißt alles, schreibt Lola, außer den Schafen, Melonen und Maulbeerbäumen.

Aber nicht die dürre Gegend trieb Lola in die Stadt. Was ich lerne, ist der Dürre egal, schreibt Lola in ihr Heft. Die Dürre merkt nicht, wieviel ich weiß. Nur was ich bin, also wer. Etwas werden in der Stadt, schreibt Lola, und nach vier Jahren zurückkehren ins Dorf. Aber nicht unten auf dem staubigen Weg, sondern oben, durch die Äste der Maulbeerbäume.

3.

Lola wollte vier Jahre Russisch studieren. Die Aufnahmeprüfung war leicht gewesen, denn Plätze gab es genug, an der Hochschule so viele wie in den Schulen im Land. Und Russisch war für wenige ein Wunsch. Wünsche sind schwer, schreibt Lola, Ziele sind leichter. Ein Mann, der etwas studiert, schreibt Lola, hat saubere Fingernägel. In vier Jahren kommt er mit mir, denn so einer weiß, daß er im Dorf ein Herr ist. Daß der Frisör zu ihm nach Hause kommt und die Schuhe auszieht vor der Tür. Nie wieder Schafe, schreibt Lola, nie wieder Melonen, nur Maulbeerbäume, denn Blätter haben wir alle.

Budeme mlčet, a ztrapníme se, řekl Edgar, promluvíme, a budou nás mít za blázny.

Seděli jsme na zemi nad fotografiemi už dlouho. Samým sezením mi zdřevěněly nohy.

Slovy v ústech toho rozšlapeme stejně jako nohama v trávě. Ale i mlčením.

Edgar mlčel.

Ani dnes nejsem schopna si představit hrob. Jen pásek, okno, ořech a oprátku. Každá z těch smrtí je pro mne jako pytel.

Lola pocházela z jihu země, byla na ní patrná bída tamního kraje. Nevím kde, asi na lícních kostech, nebo kolem úst nebo uprostřed očí. Je těžké něco takového říct, o kraji i o tváři. Všechny kraje v zemi zůstaly zchudlé, i všechny tváře. Ale Lolin kraj, jak bylo patrné na lícních kostech, nebo kolem úst nebo uprostřed očí, byl mnohem chudší. Více kraj než krajina.

Sucho sežere všechno, píše Lola, kromě ovcí, melounů a moruší.

Ale Lolu do města nevyhnal vyprahlý kraj. Co se naučím, je vyprahlému kraji lhostejné, napsala si Lola do sešitu. Vyprahlý kraj si nevšimne, kolik toho vím. Všimne si jen toho, co jsem, tedy kdo jsem. Ve městě se chci něčím stát, píše Lola, a za čtyři roky se vrátím do vesnice. Ale ne dolní zaprášenou cestou, nýbrž horní, větvořím morušových stromů.

Lola chtěla čtyři roky studovat ruštinu. Příjímácké zkoušky byly lehké, protože míst bylo dost, na této vysoké škole stejně jako na ostatních školách v zemi. A studovat ruštinu nebylo přáním mnoha studentů. Přání jsou těžká, píše Lola, cíle jsou lehčí. Muž, který něco studuje, píše Lola, má čisté nehty. Za čtyři roky se vrátí se mnou, protože takový muž ví, že ve vsi bude pánem. Že holič za ním bude chodit až domů a boty si zuje přede dveřmi. Už nikdy ovce, píše Lola, už nikdy melouny, jen moruše, protože listy máme všichni.